

Slo. ordi.

Ecclie. Illi ecclie
q̄ forstā. i. dubitatue ē
ecclia: r̄ vt p̄ obfūatiōz
elemosyne mērere p̄fē
cta fieri ecclia sc̄p̄lissim.

Cōmōneam. l. in om-

nī noticiā mērēt̄ ar-

gēdō. p̄ducā q̄x exem-

plar nūlōz h̄z: h̄z facit ea

z noua inuenit. garriēs

fallis rōnib̄ v̄tē i nos

cōfūtādos: r̄ sic ad vos

a fide retrahēdos.

Pora s̄c̄ linguas de-

trahentū n̄o vitio non

debem̄ excitare ne pere-

ant: ita p̄ suam malitiaz

excitatis debem̄ c̄gnimi-

ter tolerare: vt meritum

nōb̄ crescat. aliqui etiā

cōpescere ne dū de nob̄

dissimilat̄: eo p̄ q̄ audiv-

re bona poterant corda

corrūpant. **T**ēmē-

trio testi. **D**ō bonū illū

velit imitari ap̄it: r̄ imi-

tek demetriū vt sili lau-

de oīm possit r̄ ip̄e dig-

nus existeret. **D**ar-

tibi. Amicis grām pac-

r̄ salutis mādat vt veri-

tatis inimicos a salute

monstret extraneos.

Finit ep̄stola tertia

sanc̄ti Johān̄is.

Incipit ep̄stola

Jude apostoli.

Judas. **I**a. I

Qui r̄ ihāde

r̄ cōdem fidei

ruptores scribit

q̄s petrus r̄ iohānes in

suis dānāt ep̄stolis.

Inten-

dit aut̄ cōmoncre fideles

ne q̄sient̄ pueroribus

q̄z fidei r̄ castitatis grā

retrahēbat. **f**ērūs

iesu r̄. **N**ō dīsplicet xp̄o

ne dīscordat̄ a iacobo

mea predicatione.

Jōherūal r̄ vo. **J**o-

cat cōfūat̄: dīligit filios

r̄ mēbra dei facit.

Misericordia vob̄.

Si d̄cep̄t misereri vob̄

b̄ cōdonādo delicta: i

pleat misericordia super

addēo bōa: dūcēd ad

ēcna. Si est recōciliatus

inimicus: cēnā pacē det

factis amicis in q̄ i nū-

lo ab eo dissentiatis.

Charissimi. Ego qui

v̄rē saluti pūdere ha-

bui necesse p̄p̄ pseudo

q̄ vob̄ se īgerūt̄ scribē-

di vob̄ admītīōnes de

v̄ra salute cōi. i. de fide

q̄ ē tā mea sal̄. **H**v̄ra et

oīm fideliū. l. fides q̄ p̄

dilectione opa. **E**go di-

co facies oēm sollicitudī

nē scribēdi vob̄. i. oīa q̄

ptinēt ad sollicitū. **D**ro-

p̄ vob̄: dīspōto **H** sedi-

ctores v̄ros r̄ vob̄ sc̄ia

ts prouidere scribo vob̄

G. de illis

Jude

Nico. de lyra

Forsitan ecclie t̄ h̄z his qui amat primatū

Suīam auctoritatē. **S**uīam ep̄stolam.

Gerere in eis diotrepes: nō recipit nos.

Sq̄ dep̄suat̄ nos: r̄ n̄a scripta. **S**parefaciam.

Bropter hoc si venero cōmōneaz ei^o opa

Smendacia r̄ errores afferentibus.

Aquā facit: verbis malignis garnēs i nos. **R**

Sre mihi detrahit: q̄d hospitalitatem dissuader. **S**ad adam

nationem. **S**quod predicat̄ agit.

Quasi nō ei istā sufficiāt̄: ne q̄ ip̄e suscipit

Sindigentes. **S**ne impendat̄ curam hūanitatis. **S**ram

Frēs: r̄ eos qui suscipiūt̄ phibēt̄ r̄ de ecclē

Suscipit̄ q̄ susceptos. **S**no de consortio fidelium: sed de lo-

co v̄bi cōueniūt̄. **S**iquid ille dicat tu.

Sia cōjicit. **C**harissime nōl̄ imitari malum: h̄z m

Squa.

Qd̄ bonum est. **Q**ui bene facit ex deo est: q̄

Saut̄ male fac nō videt̄ deū. **D**emetrio testi-

Sad eū venientibus r̄ recessentibus. **S**ad deo.

Moniū reddif̄ ab oībus: et ab ip̄a veritatē

Sad cōmendationem hospitalitatis. **S**illū. **S**per alia te-

sed et nos testimoniūm phibēmus: r̄ nōst̄

st̄monia mea que probasti vera.

Sde cōmendatione elemosyne r̄ de alijs etiam.

Quoniā testimoniūm n̄m v̄x ē. **M**ulta ha-

bui scribere tibi h̄z nolui p̄ atramentū r̄ ca-

lamū scribere tibi. **S**pero aut̄ ptin̄te vide

Smenū loq̄ ad os tuū: vel ad os diotrepis obstruendū. **S**ab il-

lo, diotrepē r̄ ab oīb̄ malis sit tibi p̄z.

Re et os ad os loq̄mur. **P**ax tibi. **S**alutāt̄

Sōsi q̄ te dōcco: doce alios. **S**per nomen.

Te amici. **S**aluta tu amicos nominatim.

Finit ep̄sta tertiā sc̄ti Johān̄is apostoli.

Ex libro sc̄ti Il̄iero. de viris illustribus.

Iudas frater iacobi q̄ de septem

canonicis est paruā ep̄lam reliqt̄.

Let q̄ de libro enoch qui apocri-

phus est: in ea assumpt̄ testimo-

niū a plerisq̄ reūc̄t̄: tñ autoritatē: yetusta

tem īa et v̄su meruit: et inter sc̄tās scriptu-

ras computatur. **I**ncipit argumentū

in ep̄stolam beati Jude apostoli.

Iudas ap̄ls: fratres de corrupto-

ribus v̄te veritatis ita informat̄:

vt illicitum esse dissertet de subiu-

go semel erutos seruitutis denuo

opam suā officiis nouare seruilibus.

Finit argumentum.

Incipit ep̄sta cano. Jude apostoli.

Sconfitens tam verbo q̄ facio

Scōmendatio personae.

Iudas seruilius **I**lla. **I**

Snatura: fide: doctrina: vita.

Iesu christi: frater iaco-

di: qui sunt membra dei: qui deū

habent patrem r̄ paronum.

Bhi: his qui sunt in deo

Sproper fidei r̄ opera. **S**q̄ p̄

per filium h̄m accessum ad patrē

Pfe dilectis: et christo

Sc̄t̄ corā pueroribus. **S**q̄ ad h̄c

dignitate: ad eternam gloriam.

Iesu conseruatis et v̄o

Catis. **A**disericordia vobis et pax et chari-

tas adimpleatur. **C**harissimi omnem sol-

Sed his q̄ amar. i. cupit inordiate.

Brimatū gerere in eis diotrepes. **T**ā. **D**is-
s. nome est cuiūdā heresiarche q̄ v̄l̄pa-
bat sibi primat̄ illius ecclie.

Cōmō recipit nos. i. eplam nostram.

Drop̄ h̄ si venero. ad locū illum.

Ecomōneā ei^o opa q̄ fac̄. i. arguā in

palā r̄ puniā. apli est̄ tales rebelles tra-

debāt̄ aliq̄ sat̄hane ad verādū corporal

vt h̄r̄. i. **T**oz. v. **T**erbis malignis.

i. malo igne ignit̄. l. igne supbie r̄ iudie

ḡ. **H**arriēs i nos. l. inanis r̄ irrōnabilis

ter loq̄ns h̄ nos veros xp̄i discipulos.

Bet q̄s h̄ ei ista sup̄. p̄ nimia ipietate.

Meḡ ip̄e suscipit̄ frēs. i. paup̄es fide-

les r̄ virat̄ p̄dicatores nō recipit hospi-

tie. **T**et eos q̄ su. p̄ sub cōmariōe

pene ne de cetero recipiat̄. **T**et de ec-

ejicit. si h̄ p̄hibitionē ei^o faciāt̄: iniusti-

me tñ: cō opa charit̄: faciāt̄. ppter q̄d̄

de tñ: r̄ suis se cōsiderat̄: subdit̄: **T**m. **A**ba-

risse no. lmi. ma. h̄z q̄d̄ bonū ē. r̄ s̄d̄it̄

r̄. **T**n. Qui bñ fac̄ ex dō ē. nā oē bo-

nū p̄cedit ab eo. **T**o. Qui āt ma. fac̄

nō vi. dē. cognitio formata charitate

p̄ Demetrio testi. reddif̄. bonū de op̄

charit̄. **T**q̄ Ab oīb̄. ip̄m p̄gno-

sc̄tib̄. **T**et ab ip̄a ve. i. a deo qui ē

ip̄a v̄itas. **T**s. Et nos testi. phi. q̄ ex

pti sum. **T**et Et nosti. sil̄ p̄ exp̄iētia.

v̄. **M**ā te. n̄m v̄x ē. q̄. d. **S**iltum debes

imitari r̄ associare. diotrepē aut̄ et ei^o se-

q̄ces deutare. **T**et Multa habui. hic

ponit̄ cōclusio ep̄le: r̄ exponat̄ sic cōclu-

lio ep̄le p̄cedēt̄: v̄sq̄ ibi. **T**et Dār-ti-

bi. i. q̄ optat̄ Salō pacē internā sc̄ie: et

pacē frānā amicitias r̄ pacē lugnā glie.

Zalutāt̄ te amici. i. fideles q̄ sūt ap̄

me. **T**et Salu. tu. ami. i. fideles q̄ sūt

ap̄ te. **T**b. Noiatim. ad maiore chā-

ritatis exp̄iōnē: q̄ ē inchoatio future fe-

licitat̄. **T**d. quā nos pdu. q̄. v. r̄ re. r̄c.

Incipit ep̄la Jude apli.

Iudas iesu xp̄i ser. **G**a. I

Ilie incipit ep̄la bñ iude

ap̄l: q̄ sic due p̄cedentes

dividit̄ i tres p̄tes. l. salu-

tationē: p̄secutionē r̄ con-

clusionē. sc̄da ibi: **C**harissimi oēm. tertia

ibz. El aut̄ q̄ potēs ē. In p̄ma pte notifi-

car p̄sona salutās ex noīc. cu. dr. **D**udas

sc̄do ex religione cu. dr. **D**ērū ie-

su christi. i. fidelis xp̄ianus. r̄ ex cognōie

cu. subdit̄. **E**frater aut̄z iacobi.

sic aut̄ fuit cognominatus: ad distinctio-

nē iude. pditoris. sc̄do ponunt̄ per-

sonē salutā cōmūt̄. k. **P**is q̄ ē

deo patre sunt. fide formata charitate.

Dilect. a deo r̄ a me r̄ fidelib̄. cōcl.

Het xp̄o ie. cō. r̄ vo. i. xp̄o iesu aduna-

tis r̄ ḡregat̄: sic mēbra vñiūt capit̄: r̄

h̄ p̄ vocationē ad fidē r̄ p̄fuationē in ea

de q̄ sunt ex grā diuina. r̄ licet vocatio-

ponatur b̄ posterior. p̄fuationē: in p̄r̄ē

te: nec ē vis in b̄ facienda: q̄ transposi-

tio noīm nō variat̄ significationē eoī:

tertio ponunt̄ optata bōa cu. dr. **D**is-

Slo.ordi.

G de illis: detego neq; tias eorū: os id ovo b. q̄lē fidē t̄ dilectionē debeatē tenere: t̄ cū sim ita solliciū p̄ vob̄ admonitionē mēā recipere debet. Ego dico: dep̄cās nō supaddi alia fidē vre fidei. H̄z sc̄tē fidei sel̄ tradi te vob̄ t̄ oīb̄ sc̄tē ab aplis: supcertari vsc̄ ad mortē: vt p̄ ea si necesse ē moria/ minit. t̄ iō sc̄p̄: vt sc̄re statuz v̄r fidei: t̄ meā sollicitudinē oīderē vobis: et sic ī fide cōfirmare minit. **A** Gratiam trāsferētes. Mūritiā t̄ distinc̄tionē legis q̄ dicit oculuz p̄ oculo: dente: tempe rat grā euāgeln̄ in q̄ purgāt scelera cōmilla p̄ pniā t̄ ele mosyne fruct̄: s̄ h̄c gratiaz trāsferūt in luxuriā: q̄ nūc t̄ to licentiā peccat̄ quāto min⁹ vidēt se asperitate legis de fa cinoribus examinari.

B

G Solū dñator. Pr̄ cū filio et sp̄usct̄ solus domina tor filius cū p̄e et sp̄usct̄ solus dñator: sp̄usct̄ cū p̄e et filio sol⁹ dominator. Qui cūq̄ ḡ hereticus p̄em xp̄i ve rū dēu bonū et iustum negat solū dñatorē t̄ dñz nr̄ negat q̄ iesū filiu dī eē negat: t̄ hic dñatorē solū t̄ dñz nr̄ negat. Qui sp̄usct̄ potēte detrahit et b̄ solū dñatorē t̄ dñm nr̄ negat. **C** Dia. Dia arcana fidei: et nō habetis op̄ recen tia q̄i sanctioria a nouis audi re migris. i. p̄fecte sc̄tis oīa q̄ sc̄leda sunt de fide, et iō nō ē op̄ vt audiatis illos.

C

D Qm̄ iesus. Cōfutatis he reticis: deinde vt r̄nuocet eos q̄ crediderāt malignis et im pijs oñdit quanta sit magni tudo dñi quē negat: ostēdēs q̄ ip̄e est qui eduxit pl̄m isrl̄ de egypto. **E** M̄ iesus. Sicut filii isrl̄ clamantes ad dominū ex egypto saluati, pp̄e concu pſentia quā ī egypto habu erant dissidentes dō potentia dei in heremo puniti sunt. sic isti m̄gr̄ iñuditie et eoꝝ seq̄ces q̄ p̄ aq̄s baptisini de tene bris ignoratiōe exierūt credē tes si ad poris vite p̄cupit̄ias mēte redēunt damnātur. Sicut p̄p̄ fidē et bona opera meret̄ saluari. sic sc̄do p̄ murmurationē t̄ iñuditia meret̄ dānari. **F** I. sc̄do. l. bis pdidit: qz malos t̄ nūc t̄ postmodū puniti: nā q̄ pñtia mala nō corigūt ad sequentia pducunt. **G** Angelos xo. Et vere nō sunt imitādi q̄ iesū no verū dei s̄ boiem de vtrogs sexu genitū mentiunt̄. Si em̄ angel peccatib̄ nō pe percit: nec hoib̄ supbiētib̄ parcit. **H** Nō fuaue rūt suū pn̄. Sicut hoies q̄ nō fuāt̄ pñcipat̄ q̄ p̄ grām adoptiōis fili dei sunt effecti. H̄z relinquit domici lum. l. vnitatē ecclēsie: in qua renati sunt v̄l sedes regni celestis quas accepturi erant si fidem fuaerēt t̄ ante iudicium grauit̄ et grauius ī vniuersali iudicio damnabit̄. **I** Dei vinculis. i. superbia: et corde impenitenti: vel sententia diuina que eos in perpetuū coartabit: vel vñcula cupiditas infumari rerum: qua vñcti ad superiora reuerti non pñt.

H

J Sicut sodoma. Dederat exemplū damnatiōis eorum: qui solum dominatorem negant cōmemorato interitu infidelis populi vel angelorum erigentim se contra deum, dat etiam exemplum pene illo rum: qui domini gratiam transferunt in luxuriam cōmemorans incendium sodomorū.

K Exemplū

Epistola

Nico. delyra

A Scribēdi vobis rc̄. In hac em̄ ep̄la īstruit btūs iudas oēs fideles generaliter et nō psonas aliquas sp̄aliter sicut facit btūs iohānes in du ab̄ ep̄lis p̄ce. **B** Necesse ha. scri. vo. ppter hereticos insurgentes H̄pc̄as. supplevos. **C** Supcertari. i. forti ter certari a vob̄. **D** Semel tra. sc̄tis fidei. q. d. ist̄ certamē ē fidei i. p̄ fide tradita. Sc̄tis. i. aplis a xp̄o. Semel i. p̄fecte q̄i apuit sensu eis vi intelligerēt sc̄ptis. **E** V. v. l. Dicis etiā. Semel: ppter vnitatē fidei t̄ auctoris ip̄i Ap̄b. iii. Unus dñs: vna fides: vñ baptismata: et subdī dicti certamē cā. cū d̄. **F** Subintroterūt em̄. i. Is specie pietatis introierunt. **G** Homines quidaq̄ qui. sc̄z hereticī. pietas em̄vno modo signifi cat diuinū cultū. hereticī dō sub specie religi ositatis et diuini cultus introduxerūt triūm ppter q̄d dicunt ip̄i. **H** Qui oīm p̄erāt i. ab eterno p̄sciti a deo. **I** In iudiciū. i. p̄denātione. aliter p̄t dicit: Qui oīm p̄sciti erāt. i. lōgo tpe p̄figurati. t̄ his sensu vide magis p̄cordare leqntib̄: et ponūt ples p̄figurations istoꝝ hereticōꝝ. **J** Dñi nri rc̄. i. fidē catholica nobis grāta dāta. **K** Trans ferētes in lu. vt em̄ traherēt hoies ad suam sectā: concedebant p̄ctā carnalia tanq̄ licita ad q̄ p̄ni sunt hoies ac etiā ip̄i exercēbat vt freqnter dicūt est. **L** Et so. dñs. p̄ b aut q̄ iesus xp̄s d̄r b sol⁹ dñator et d̄e: nō excludit p̄t et sp̄usct̄: qz dictio exclusiva adiūcta vñ p̄sonē in diuinis respectu p̄dicati eētialis: nō excludit alias: t̄ sic est in p̄posito. Sol̄ em̄ idē est qz nō cū alio: pp̄ qz q̄d excludit solū id qz ip̄oportat alietatē: p̄t aut et sp̄usct̄: nō sūt ali⁹ d̄e: t̄ dñator a filio sed vñus. **M** Megantes. falsa doctrīa vita mala. **N** S̄monere aut̄ vos. b. H̄r. p̄sc̄t̄. p̄positū sc̄z p̄firmādo fideles h̄solutā hereticōꝝ: in q̄ sic p̄cedit: qz p̄mo multipli eoz p̄rauitatē declarat. sc̄do fideles ī xitiatē p̄firmat ibi: **O** s̄t̄. Primū xo fac dupl̄. p̄mo p̄ scripturas si gurales. sc̄do p̄ s̄lititudines naturales. ibi: Si milie hi sūt. Prima adhuc in tres p̄tes: quia p̄mo inducit tria de sc̄ptura. sc̄do ad p̄positū applicat ip̄a. ibi: Silr et bl carnē. tertio inducit alia tria ibi: Ne illis. Primum at̄ ē punitio iudeoꝝ. pp̄f ieradulitatē sūla rebellatiū in de sto. vt p̄tz. xvi. ct. Mu. xiii. et ī plb̄ alij locis. **P** Di. g. S̄monere aut̄ vos volo: et nō docere de nouo. et subdī rō: **Q** Sc̄tētes. vos sc̄z. q̄ Semel. i. p̄fecte tēta q̄d nō optet vos. iter docere: s̄z de sc̄t̄ ihabitu cōmonere. **R** Dia. s. ad salutē necessaria. **S** Qm̄ iesus. t̄ Gen. 19. sc̄z xp̄s. t̄ M̄plm de ter. egypt. sal. p̄ x̄tūtē sue diuinitatē q̄ ab eterno est. iō d̄r. Heb. iii. Jesus xp̄s herit et hōde ip̄e v̄ Sc̄do. i. p̄. **T** Cos q̄ nō cre. i. d̄struit ī deftor. vt dictū ē. **U** Angelos. b ponif sc̄dm. i. casus ageloz. de quo habetur Esa. xiiii. et Ezech. xxvii. q̄ ppter suā supbiaz delecti fuerunt in hūc aere caliginosū ad bonox exercitū: sed finit̄ hoc exercitio in die iudicij finalis retrudentur in inferno: et b̄ est qz d̄r. Angelos xo qui nō seruauerunt suū pñcipat̄. i. sue cōditionis nobile statū. **V** Sed dereliquerūt suū do. **W** Interlinearis celeste habitationem sp̄ualem visionē dci. s̄z p̄ visione dei intelligit ip̄e glosator visionē aper tam essentie diuine: nō dicit v̄x: quia nullus videns diuinā essentiam potest peccare. Si aut̄ intelligit cognitionē naturalē angeloꝝ de deo: adhuc nō videtur bene esse verum: quia naturalia remanserunt ī eis integra. id eo melius dicitur vt videtur: Sed dereliquerunt suū domi cilium. i. celum emp̄yrum in q̄ creati fuerūt tanq̄ in loco p̄uenienti sue nature. et ab illo delecti fuerūt vt dictū ē. **X** In iudiciū ma. dei rc̄. **Y** Q̄ostruas sic l̄fa: Refuauit. s. d̄e peccatē angelos. Sub caligine. i. in hoc aere caliginoso ratione predicta. In iudicij magne dei. l. vsc̄ ad t̄ps extremiti iudicij. **Z** Inculcis eterni casus ē: qz tūc tradent vñ culis efn̄is. i. in inferno retrusi. **A** Sicut sodoma. b ponif tertiu ex emp̄lū qz b̄ h̄c. xii. de ciuitatib̄ subuersis et igne sulphureo cōbus̄. ppter habitantiū feditatē: in quib̄ figebat virtū h̄ naturā. et b̄ est quod dicitur: Sicut sodoma et gomora et finitime ciuitates. i. propinque duabus dicitis. **B** Simili modo exfornicate. i. eodez vñtio p̄fecte. **C** Et abeuntes post carnem alteram. i. inconvenientem: masculi ī ma sculos turpitudinem operantes.

* Venam

Hlo.ordi.

a Macule. Nō solū in cōmesationibus t̄ ebrietatibus carnalib⁹ pereunt maculant̄. S̄z etiā sunt macule aliorū: t̄ alios secum per dūnt̄ gratias in luxuriā transferētes. **b** Huber. Cōpant se p̄dicatorib⁹ plūt̄b⁹ iusticiā coruscantib⁹ p̄ miracula h̄z ip̄i sunt nubes obscurat̄es sole ponētes in celum os suū pueras superbe docēdo sine aq̄ sapientia. **c** Arbores autū. Cōparant se arborib⁹ boni fructū fertib⁹ sed sunt arbores autūnales tarde fert bonū fructū sīc arbor in autūno planata: vel qz tūc folia cadunt t̄ fructus. Vel si sup̄ crescit fructus: adulterin⁹ ē t̄ inutilis. Si qd̄ em̄ faciunt qd̄ bonū videant̄: nō bona intentione agunt: sed vt bona q̄ sunt in alijs extirpent.

d Bis mortue. Semel morit̄ q̄ nō facit fructū bonū. Bis morit̄ q̄ facit fructū malū. Vel bis mortue: qz aī t̄ps si dei mortui. S̄z inde vīsi surgere p̄ fidē rursus redeunt ad ipectat̄. t̄ oī eradicare ab hereditate quā sperabāt se habūturos: vel a soliditate charitatis in q̄ sancti dicunt̄ radicati. **e** Sidera. In B̄ apostatas significat: qz in silitū dinē diaboli de sedibus angeloz ceciderunt: quibus ppter apostasias tenebre reuerant̄. **f** Sidera. Lūce veritatis p̄mittūt in B̄ mari vītoꝝ. S̄z nūc in eodē statu docendi vel vite pdurāt t̄ alijs cā naufragij sunt: t̄ ip̄is p̄ tenebris q̄s in ecclia dī iducebāt: tenebze inferni parant: t̄ q̄ pacē fidei mūdāna tepestate turbabant: pcella tormentorū p̄cellēt. **g** Prophetauit. nō solū mea auēte p̄bo q̄ puniēdi sunt. S̄z etiā auēte enoch. q̄ iam oīm p̄scripti sunt in tale iudiciū ip̄i hoīes: q̄ nr̄is tē porib⁹ sbintroterūt ad sbuerēdā fidez prior. **h** Enoch. In stirpe Cain enoch: q̄ dedicatio interpt̄as p̄m̄ nascitur. In electoz xō p̄genie enoch septimus memorat̄: qz reprobi in hac vita q̄ aī est: seip̄os edificādo dedicat̄: electi xō edificationis sue dedicationem in fine t̄pis. i. in septio expectat̄.

i Ecce veniet do. Ciera lñia q̄ dñis arguit̄ ip̄os: t̄ de opib⁹ t̄ de verbis. Sed notandū q̄ liber enoch de q̄ hoc assūpl̄ testimoniuꝝ apocryphus depuit ab alio qdā sub noīe enoch compo situs in quo libro multa incredibilia cōtinēt: vñ t̄ hec ep̄la iude q̄ de apocrypho testimoniuꝝ h̄z: priscis t̄pib⁹ a plerisq̄ rejicebat. S̄z tñ auēte iā et ve tutate t̄ vīu meruit: vt inter sc̄as scri pturas cōpīt̄. Maxie q̄ tale testimoniū de apocrypho sūpl̄it: qd̄ nō apocri phū t̄ dubiū: h̄z vera luce eset p̄spicūl̄ h̄z em̄ de apocryphis testimoniuꝝ verita tis sumere. **j** Hi sunt mur. Si fr̄ib⁹ aliqd̄ boni cōtigit: murmurāt t̄ cōquerunt̄: q̄lī sua felicitas in illoꝝ p̄spirate minuat̄. Auari em̄ quib⁹ nūbil sufficit: etiā alijs inuident. **k** Mūrmurantes t̄ q̄ru. Tanto amplīq̄s murmu rat̄ t̄ cōquerit de p̄ntib⁹ ecclie laborib⁹ quāto min⁹ in se desideria carnis extin guit. Sed cōtra sc̄tūs daniel t̄ cēt̄ san ctōꝝ desiderioꝝ viri: quāto obnoxius sola superna desiderant: tanto magis despiciunt transitoria t̄ cuncta que vi dentur aduersa. **l** Spiritū non habentes. Quia spiritūm̄ sanctū: quo cōgregatur ecclie t̄ sp̄ualis efficitur nō habent. idco animales insciū: nō prouidentes

† 24.9.3.c.
de illis.

Epistola

a Studentes gōle vītra modū. **b** Soia mala lis suis macule cōnuiuātel: sine cum multo cōrētu facientes. **c** nō pauges r̄pi. S̄z nō sunt sub vero pastore. **d** Tiōe semetip̄os pascentes: nu a q̄z alios obscurāt. b q̄z ad suggestionē spiritiū imdorū in diuersoꝝ virtioꝝ erozes r̄prantur. **e** bēs sine aqua q̄ue a ventis cir cūferunt: arbores autūnales: i f nullā vīlītatem: vel sibi vel alijs facientes. a nōc in aī: postea in corp̄. f omittendo **f** fructuose: bīs mortuē: eradicat̄. g cōmītendo. h q̄z inquieti cūmīdi: tenebrosi: amari stabilitatē ecclie in pugnāt̄. a ad similitudinem rumentij vīdaz: sup̄bientes alijs se acrollunt: sed tācō amplius cōfusi quasi in spumas leuissimas dissolūvūt t̄ percuti.

i te fluctus fieri maris dēspūmā tes suas confusiones: sidera erantia: q̄bus pcella tenebrarū m̄ nō ad t̄ps ut heretici dicunt. **j** conseruata est in eternū. Prophetauit aut̄ de his septimū p̄ a parentē t̄ terribilest̄. **k** ab adam enoch dices. Ecce ve

s̄t̄p̄t̄es. a sc̄oꝝ q̄ cū co iudicabūt̄. **l** niet dñs in sc̄tis milib⁹ suis a penas inferendo. b malos. c cōnūce re eos q̄ prius latebant: offēdendo opa impētis coz̄ que prius occultabant. **m** facere iūdiciū contra dēs: et ar guere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorū **n** in acu operis. quibus impiē egerunt: t̄ de oībus duris que locuti sunt cōtrā a in hoīes. f in deū. g erā. **o** cōtra dei dēū pēccatores ip̄i. **p** hi sunt mur dispoſitioꝝ. a vel q̄relōt̄. q̄cūq̄s libi p̄tigat̄ b in nullo carnis desideria frenantes. **q** murantes q̄rūlosi fm̄ desideria

a de vīto in vītū. b facrant se nullo timore dimissuros qd̄ aūt̄: le solos dēū p̄gnoscere. **r** sua ambulantes: t̄ dēs illoꝝ loq̄t̄ a honorates. a dīvītū. g paupes cōcūnūt̄ b nōcausa dilectionis. **s** supbiā: mirat̄es personās q̄stūs a q̄z q̄d̄ illi dīcāt̄ vel faciat̄. b corde t̄ ope cā. **t** Gōs aut̄ charissimi mēmo res estote verboꝝ que p̄dicta f quibus erēdendum: quia nūcī dñi: t̄ p̄re ritorum erā p̄phere futurop̄um. **u** sūt ab apostolis domini nostri

h illuminati sp̄uancero. **v** ieu christi: qui dicebant vobis s̄t̄p̄t̄: cuius isti iam sunt pambuli. **w** quoniam in nouissimis tempo b nō missa a deo. a veritatis. b quos tali signo potestis cognoscere: q̄ gulōt̄: auari. **x** rib⁹ veniēt illūsores: fm̄ deside

i a vel fm̄ desideria impietatum. **y** divini cul tus. **z** ria sua ambulantes in impietatis a forte iustorum.

tatib⁹. **l** hi sunt qui segregant se **m** anime concupiscentias sequentes. metip̄os animales spirituz nō m̄ sed vos hoc mōlab illis difficiatis habentes. **o** Gōs aut̄ charissimi

Nico. de lyra

maculati in cōcreto sed etiā macule ī abstracto. lō subdit̄. **q** a Sine dei t̄ bonor̄ hoīm. **r** b Semetip̄os pascentes. sup̄line in quātitate t̄ q̄lītate. **s** Cubes sine aq̄. sapie salutaris. **t** Que a vītis circūferunt. sup̄bie motib⁹ t̄ vanitatis.

u Arbores autū. apparetē folia tm̄ hītēs. lō subdit̄. **v** Infructuose. i. bonis opib⁹ carētes. **g** Bis morē. semel aī cōversione per mortale petm̄ t̄ itez post plāpsū in heretim. **h** Eradicat̄. a radice charitatis.

i Fluct̄ fieri maris. l. inquieti t̄ bono rū turbatū. **k** Despūmāt̄es suas cōfusiones. l. cōsiderata tenebrarū m̄ nō ad t̄ps ut heretici dicunt.

l Sidera errātia. p̄ varios errores. **m** Quib⁹ pcella tenebrarū. i. tēpēt̄as pēas. **n** Cōsiderata ē in eternū. sc̄z in inferno vītū nulla ē redemptio. **o** Prophetauit aut̄. h ad p̄positū inducit dictū p̄pheticū. d. Prophetauit aut̄ de his. i. de hereticis futuris. **p** Septim⁹ ab adā enoch. ambob⁹ aut̄ cōpūratis: vt h̄r̄ Ben. v. i. Ipa ral. j. d. **q** Ecce vēlet do. i. san. su. sc̄z angeloz sibi cōfidentiū t̄ mīstrātiū: km̄ q̄ dī. vñ. Throni positi sūt t̄ an. diep̄ t̄c. t̄ subdāt̄. **r** Pilia mīliū mīstrabāt ei t̄ decles m. cen. t̄c. **s** Facerē iūdiciū. cōdemnatiōs. **t** Cōtra oēs. l. reprobos. iūdiciū. n. elector nō erat z̄ eos sed p̄o eis. **u** Et arguere oēs ip̄os. sc̄z dīcī saluator Matib. xxv. Itē maledicti ī ignē eternū: sc̄zurūt̄ īt̄ nō de. m. m. t̄c. **v** Alli. s. heretici. **x** Sūt mūrmūratores. h̄z veros aplos t̄ dī mīstros. **y** Querulosi. d. defecto filato vītū t̄ vestū: vt pecunia extorquēt̄ ab illis q̄b̄ p̄dicat̄ vt laurius vīnat̄. lō subdit̄. **z** Sc̄dm̄ des. sua abūlātes pecunia nācī p̄bet facultatē vīnēdi voluptuose. km̄ illud Ecēs. x. Decūnīt̄ obediēt̄ oīa. **aa** Et os illo. t̄c. de suis opib⁹ t̄ doctrina fālla t̄ ināt̄er se lactādo t̄ p̄dicatores veritatis contēmndo. **bb** Virātes: id est mirabiles dicētes. **cc** Personal. dīvītū t̄ potētū. **dd** Quēst̄ cā. adulab̄do īm̄ dīvītū t̄ potētib⁹ dīcēbāt̄ eos facere mirabilia facta ad honore dei t̄ cōis boni. t̄ sic ab eis do na t̄ pecunias extorq̄bāt̄. **ee** Gōs īt̄ declarata hereticoꝝ prauitātē p̄dictū p̄pheticū. **ff** h̄z idē fac p̄ aplis. c. d. Gōs īt̄ charissimi mēmōres esto te corde t̄ ope. **gg** Verboꝝ q̄ p̄sūt̄ ab aplis. de hereticis. **hh** Qui dīvo. ad cautelā h̄z falsos doctores. **ii** Cōm̄ in no. te. ye. illūsores. p̄ doctrinā erroris: h̄z cōm̄ a p̄ncipio ecclie alīcī vīnerint̄: h̄z imīnente antichristi t̄p̄les vīnēt̄ q̄ erūt̄ el̄ nūcī de propinquo. **jj** Sc̄dm̄ de. sua abūlā. i. carnalis vīnētēs. t̄ hāc vītā hoīb̄la x̄t̄es ad quā sūt̄ p̄ni. **kk** In ip̄est̄. i. vt p̄b̄ auertāt̄ eos a vero cultū dīvīt̄ q̄ pīetas noīat̄. **ll** Disūt̄ q̄se. semetip̄os. ab yītētē fīdei carbo lice. **mm** Diales. i. sensualitatē seqñres: sic alīa bruta. **nn** Sp̄m̄ non ba. s. sc̄tū: h̄z magis sp̄m̄ erroneum. **oo** Gōs īt̄. Declarata multipl̄t̄ hereticoꝝ prauitātē. h̄z fīdeles solidat̄ in fīdei firmitātē. d. Gōs aut̄ charis simi

Gdetes ideo desluunt: qz coagulū charitatis nō habet.
a Supedificates, fidei. i. edificates vosipos i bōis
 opib⁹ sup fidamētū fidei: vt lapides viui ponam⁹ in
 domo dei. **b** In spūctō oran. Ut de vīs viribus
 nō psumat: s̄ in diuīse tuītū is adiutorio speretis: nō
 p̄ vos saluari putatēs: sed o
 adiutētū spūctō in vos peti
 te: quo inspirati ardēt⁹ ore
 ris: ne cū bis q̄ spūm nō ba
 bet ab ecclia segregem⁹.
c Illos aut̄ saluate. Quā
 nō sūt dānari apō dēu. **d** Sā
 tā, ppe eadūt in ignē doce
 te vt scipos liberēt. **e** In
 timore. Noc ad tria illa ad
 iungendāt est. **f** Vā t̄ aposto
 tas cū q̄sq̄ arguit t̄ dāna
 biles ostēdit in timore de
 bet arguere ne forte sibi su
 isq̄ aliquid rale cōtingat. t̄ q̄
 de icēdō vīto ⁊ aliū casti
 gās eripit: timeat ne t̄ ipse
 tentet. t̄ q̄ penitent, primo
 misere: circūspicat ne for
 te plus iusto vel feuer⁹ exi
 stat vel pius. **g** Odiēt
 es ē t̄. Nō corp⁹ s̄ macu
 latū esse odise debem⁹ t̄ ar
 guere: ut immaculatū red
 iam⁹: vt de carnali spūa
 le efficiatur: qd̄ q̄ nō nr̄i ar
 bitri potestate: sed dei gra
 tia p̄ficiendū est. recte sub
 iungit: ei autē t̄.
h In exultatione. Quos
 superioris monebat in timo
 re deo seruare, dicit cōstītuē
 dos in exultatiōe: qz quāto
 magis t̄ repidī de actib⁹ i p̄
 senti fuerim⁹: t̄ tāto amplius
 in futuro de pcepta merce
 de letabimur. **i** Glia ma
 gnificētia. Si habetis glo
 riā pure fidei t̄ p̄scientie et
 magnificētia in opatione:
 t̄ imperiū sup̄ infirmitatez
 vel sup̄ demōes: t̄ p̄tē re
 sistētē virtūs vel toritorib⁹ deo nō vobis imputate: qui ante tē
 pora t̄ in p̄tī t̄ post oīa t̄ gloriosus in cōfītīa: magnificētia
 in opib⁹: iperās tā volētib⁹ t̄ potēs cui nihil resistit.
 Finit ep̄la beati Jude apostoli.

s ut sitis tēplū dei.
a supedificates vosipos sāctissime
 dei vel vestro sacrificato.
b nostre fidei: in spiritusctō orātes vos
 metipos in dilectionē dei seruate: ex
 pectātes miscōdiaz dñi nostri ielu xp̄i
 a s̄ cōvincere ad virtutē nō illo⁹: sed ecclēsī.
 in vitam eternā. **c** Et hos quidē argūi
 s̄ certissime dānatos diuīno iudicio.
d Vitie: p̄tē se de ignē tormentop̄
 te iudicatos: illos at̄ saluate de ignē
 a s̄ quadā vi. **e** Vel q̄s i p̄tē obſtinatos videris: mi
 seremini dolentes q̄ nō potestis eos saluare. **f** Penitēti
g rāpiētes. Alijs autē miseremini in ti
 s̄ q̄ cōcupiscentiis carnis polluit.
h more: odiētes t̄ ea q̄ carnalis est
 a s̄ corp⁹ mortale t̄ passibile quo velatur anima.
 maculatam tunicā. **i** Si aut̄ qui potēs
 s̄ in omnib⁹ vestris opib⁹. **j** in plenit. **k** in furor.
 est vos cōseruare sine peccato: t̄ cō
 s̄ coram angelis qui cōmplantur dei gloriam.
 stituere ante cōspectū glorie sue īm
 f maculatos in exultatiōe: in aduentu
 a s̄ ei. **l** qui sol⁹ ī creator t̄ salvator mūrēdo filium.
 domini nostri ielu christi: s̄ dō sal
 uatori nostro: per ielum christuz do
 v impuret.
m minum nostruz: gloria magnificen
 tia imperium et potestas ante om
 ne seculuz: t̄ nunc t̄ in omnia sclā se
 culorum Amen.

Finit ep̄la beati Jude apostoli.

simi supedificates vosmetipos: in scīs opib⁹ t̄ meditatiōib⁹.
a Hāctissime nr̄e fidei. **b** Iupaddētes ista fidei nr̄e sanctissime sic fir
 mo t̄ stabili fidamētō. **c** In spūctō orātes. q̄ elevat fidelū men
 tes. **d** Oō enī fm̄ Damascenū est ascētus mētis in dēu. **e** Vosmet
 ipos in dile. dei fuate. opa charitatis cōtinuādo. nā ista dilectio non
 subtrahib⁹ ex pte dei: nisi p̄mo deficiat ex p̄
 te hoīs: t̄ sic in ei⁹ potestate est hāc dilectio
 nē cōseruare. **f** Expectātes misericordi
 am dñi nr̄i ielu xp̄i. t̄ hoc in spe q̄ certa expe
 cratio ī future beatitudis ex grā t̄ meriti p̄
 ueniēs. **g** Et hos qdēs hereticos obſti
 natos. **h** Arguite iudicatos. i. argēdos
 ostēdite tāq̄ cōdēnatōs. **i** Illos xo q̄
 nō sūt adhuc obſtinati. **j** Saluare. per
 bona doctrinā t̄ vitā. **k** Deigne rapien
 tes. i. ne descendat ad ignē gehēne. **l** Ali
 ls aut̄. l. petōrib⁹ q̄ nō sūt hereticī. **m** Mis
 remini. eis cōpatiētes t̄ ad emēdationē cō
 laborantes. **n** In timore. ne forte cōtin
 gat vos s̄līt̄ peccare. **o** Odiētes t̄ eam q̄
 carnalis est maculatā tu. i. conuerlationē.
 Istud addīt̄ eo q̄ dixerat: Alijs autē mis
 remini: q̄r licet peccatoribus sit cōpatiēndū
 tū ex p̄ vitū est oīdēdū. **p** O Alijs autē. **q** Ecē vī
 tima pars et confirmatio hui⁹ ep̄stole quaž
 terminat beatus iudas in diuīna laude dī
 cens: **r** Si aut̄ qui potēs est vos cōseruare si
 ne peccato. i. deo sine enīus gratia homo nō
 potest a peccato resurgere: nec in bono mer
 ito p̄suerare. **s** Et constituere. s. ros.
 q̄ Ante conspectū glorie sue. p̄ apertā vī
 onem. **t** Immaculatos. quia null⁹ ba
 bens maculā admittit ad eam: **u** Apocal.
 xxii. nō intrabit in eā aliquid cōinqnatū.
v In aduentu dñi nr̄i ielu christi. ad iudi
 ciū. t̄cē enī dabis electis gloria pfecta in cor
 pore t̄ anima. **w** Soli deo saluatori no
 stro. ipse solus potest nos saluare eterna sa
 lute. **x** Per ielum christuz dñm nr̄m. nā
 būnitas xp̄i t̄ hūanc salutis īstrumentū dī
 uinitatē gloriā: vt frequēter dīctū est. s.
y Gloria. in īctū appetit dign⁹ omni lau
 de. est enī gloria clara cū laude noticia.
z Magnificētia. ex diffusioē sue bonitatis
 sup̄ oīa. **aa** Imperiū. ex obediētia totius
 creature ad īpm̄. **ab** Et potestas in puni
 tione maloz t̄ p̄miatiōe bonoz. **ac** Ante
 oīa secula. licet enī p̄dicti actus circa creaturas sint t̄pales: t̄z
 virtus diuīna qua talia facit est eterna. Amen:
 Finit postilla venerabilis frātris Nicolai de lyra su
 per ep̄lam beati Jude apostoli.

Prefatio

ad finem mundi fm̄ catholicos doctores: vt cōtra ipsas pati
 entie clypeo necessario muniamur. si si patet necessitas huīus
 libri. ppter quod dicitur Jobis. j. i. ca. Scribe ergo q̄ vidisti
 t̄ que sunt que oportet fieri cito. q. o. scribe in libro que vidi
 sti. i. reuelationes diuīnitas factas tibi. Et que sunt: qz tribu
 lationes ecclēsī iam incepérat. Et que oportet fieri cito fz dī
 uīna ordinationē ad patientie fidelū. p̄bationē. Post hā
 licet a principio nascentis ecclēsī surrexerint tribulatiōes cō
 tra cetum fidelū vt patet in Actib⁹ apostolorū. tamē maio
 res surgent circa finē mūdi tēpōe antichristi. **T** Circa secun
 dum considerandū q̄ in cognitione habita inuestigatiōe hu
 mana frequēter falsitas contingit. nam licet prima principia
 sint per se nota: tamē in deductione ipsorum ad conclusiōes
 maxime remotas cōtingit frequēter errare: sed in cognitione
 habita reuelatione diuīna non potest esse falsitas: cū ipse sit
 regula veritatis. Cognitio xo. p̄pheta quāllis est in hoc li
 bro contenta: non p̄cedit ex inuestigatione humana: sed rene
 latione diuīna. ij. **T**ertī. i. non enim voluntate humana alla
 ta est aliquando p̄pheta: sed spiritus sancto spirati locuti sūt
 sancti dei homines. ppter quod in hoc libro non est falsitas
 aliqua sed veritas mera. ideo dicit ei vltimo ea. Et dixit mi
 hi. s. angelus loquens iohannī: **E**ec verba fidelissima t̄ vera
 sunt t̄ dñs deus spirituū. p̄pheta misit angelum suū ostend
 ere seruis suis que oportet fieri cito. Circa tertīū in quo no
 tatur ordinis qualitas. cum dicitur. **I**terum. i. post p̄phetas
Vet veteris

Postilla venerabilis frātris Nicolai de lyra
 super Apocalypsim incipit et primo prefatio.

i Portet te iterū p̄phetare ppls t̄ gētib⁹: Apo
 calyp. x. Sic ut dixi in pncipio. **ii**. vēt⁹ t̄ no
 nūm testamētū adiunīcē cōrrespondēt. nā se ha
 bēt sic rota i medio rote: **iii** cēch. j. Et hoc patet
 per libros vtriusq̄. In veteri enī testamētū sūt
 libri legales: historiales: sapientiales t̄ p̄pheta
 tales. In nouo xo legi respōdet cuā gelū. libris historialib⁹
 Actus aploꝝ. sapientialib⁹ xo ep̄stole. **iv** vult cū septē canōl
 cis. p̄pheralib⁹ aut̄ Apocalypsis. vii. t̄ bī dicēt bī iohanni
 verbū p̄positū: **v** Portet te iterū p̄phetare ppls t̄ gētib⁹.
vi dicit: **vii**. i. post p̄phetas veteris testamētī. Unde inver
 bo p̄posito possunt notari quattuor cōditiones huīus libri.
 Prima est ei⁹ necessitas que notaſ ibi: **viii** portet. Scda ī ipsi⁹
 veritas. ibi: **ix** Te p̄phetare. **x** Tertia ordinis qualitas. ibi: **x** tē
 rū. **xii** Quarta eiusdem generalitas. ibi: **xii** Popul t̄ gētib⁹.
 Circa primū cōsiderandū q̄ sicut dicit Applus Deb. x. Patētia
 vobis necessaria est. quā facilē habem⁹: si tribulatiōes futu
 ras aliquid modo p̄cognoscamus: fin qd̄ dicit beat⁹ Grego. Ho
 melia. xxvij. Minus iacula feriunt que p̄uidēt: t̄ nos tole
 rabilitus mundi mala suscipimus: si contra hec per p̄uidētē
 clypeum munitur. Beatus xo iohannes in hoc libro p̄phe
 tico describit tribulatiōes ecclēsī futuras a suo tēpōe vīc